



Inspectie Justitie en Veiligheid  
*Ministerie van Justitie en Veiligheid*

# Inrichting repressieve brandweerbzorg

*Regiobeeld 02 - Fryslân*

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Samenvatting, conclusies en aanbevelingen</b>	<b>3</b>
<b>1.1</b>	Opkomsttijden	4
<b>1.2</b>	Samenstelling basisbrandweereenheden	6
<b>1.3</b>	Beschikbaarheid personeel	8
<b>2</b>	<b>Inleiding</b>	<b>10</b>
<b>2.1</b>	Inrichting van de repressieve brandweezorg	10
<b>2.2</b>	Opbouw van het regiobeeld	11
<b>2.3</b>	Beschrijving van de brandweer Fryslân	11
<b>3</b>	<b>Beoordeling van de veiligheidsregio</b>	<b>13</b>
<b>3.1</b>	Opkomsttijden	13
<b>3.1.1</b>	Inleiding	13
<b>3.1.2</b>	Beoordeling op de toetspunten	14
<b>3.2</b>	Samenstelling van basisbrandweereenheden	19
<b>3.2.1</b>	Inleiding	19
<b>3.2.2</b>	Beoordeling op de toetspunten	19
<b>3.3</b>	Beschikbaarheid brandweerpersoneel	24
<b>3.3.1</b>	Inleiding	24
<b>3.3.2</b>	Bevindingen	24
	<b>Bijlagen</b>	
<b>I</b>	<b>Enquête brandweerpersoneel</b>	<b>27</b>
<b>II</b>	<b>Afkortingen</b>	<b>29</b>



# 1

## Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie JenV) onderzocht van september 2016 tot en met mei 2017 in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie JenV spitste dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld en 25 regiobeelden, waaronder het voorliggende. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en een internet-enquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen.

De bevindingen uit het onderzoek zijn afgezet tegen de negentien toetspunten uit het toetsingskader dat de Inspectie heeft opgesteld op basis van de wet- en regelgeving (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

In dit regiobeeld geeft de Inspectie weer in hoeverre de veiligheidsregio Fryslân voldoet aan de toetspunten en daarmee aan de wet- en regelgeving. Dit levert het voorliggende beeld op.



## 1.1 Opkomsttijden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp acht toetspunten. Deze hebben betrekking op

**Tabel a.** *Toetspunten opkomsttijden*

Toetspunt	Deelonderwerp
1	Actueel dekkingsplan
2	Actueel brandrisicoprofiel
3	Overzicht berekende opkomsttijden
4	Overzicht berekende overschrijdingen
5	Bestuursbesluit over opkomsttijden
6	Overzicht feitelijke opkomsttijden
7	Analyse feitelijke opkomsttijden
8	Verbetervoorstellen aan bestuur

Met een in maart 2013 vastgesteld dekkingsplan, dat in november 2016 is aangevuld met de motivering voor de afwijkingen, beschikt de veiligheidsregio Fryslân over een actueel dekkingsplan. Het dekkingsplan is gebaseerd op een actueel brandrisicoprofiel. De veiligheidsregio beschikt inmiddels over een nieuw dekkingsplan, dat ter vaststelling aan het bestuur is voorgelegd.

Het dekkingsplan bevat een overzicht van de locaties van de brandweerposten en de bijbehorende operationele grenzen. De veiligheidsregio heeft voor alle objecten de opkomsttijd berekend. De veiligheidsregio heeft voor het bestuur een overzicht opgesteld van de berekende overschrijdingen. Dit overzicht bevat zowel regionale gegevens als gegevens per gemeente. Waar sprake is van overschrijdingen heeft de veiligheidsregio risicobeperkende maatregelen vastgesteld.

De veiligheidsregio heeft met het vaststellen van het dekkingsplan de overschrijdingen van de Bvr-tijdnormen geaccepteerd. Feitelijk stelt de veiligheidsregio hiermee afwijkende opkomsttijden vast. Tevens heeft de veiligheidsregio risicobeperkende maatregelen vastgesteld.

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur aan de hand van gegevens uit het Gemeenschappelijk meldkamersysteem overzichten van de gerealiseerde opkomsttijden. De veiligheidsregio beschikt nog niet over gegevens over de voortgang van de risicobeperkende maatregelen.

De veiligheidsregio voert (nog) geen analyse uit op de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen.



### **Conclusie**

De veiligheidsregio voldoet aan de toetspunten 1 t/m 6. Voor wat betreft toetspunt 7 (analyse van bereikte effecten) kan de veiligheidsregio zich verbeteren door een analyse uit te voeren op de feitelijke opkomsttijden en de genomen maatregelen. Omdat de veiligheidsregio geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering aan het bestuur heeft voorgelegd wordt toetspunt 8 buiten beschouwing gelaten.

### **Aanbeveling**

Voer een analyse uit op de feitelijke opkomsttijden en de genomen maatregelen om te kunnen beoordelen of voorstellen tot verbetering of optimalisering moeten worden gedaan.



## 1.2 Samenstelling basisbrandweereenheden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp zeven toetspunten. Deze hebben betrekking op:

**Tabel b.** *Toetspunten samenstelling basisbrandweereenheden*

Toetspunt	Deelonderwerp
9	Besluit over samenstelling basisbrandweereenheden
10	Borgen niveau van brandweezorg
11	Borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel
12	Borgen interregionale bijstand
13	Inzicht in bereikte effecten
14	Analyse van bereikte effecten
15	Besluit tot verbetering

De veiligheidsregio gaat uit van de tankautospuiter, bemand met zes personen (hierna: TS6) als standaard basisbrandweereenheid. De veiligheidsregio heeft formeel nog geen variabele voertuigbezetting ingevoerd, maar erkent dat soms sprake is van onderbezetting of overbezetting. Daarmee is op die momenten feitelijk sprake van een afwijkende samenstelling van de voertuigbezetting. De veiligheidsregio heeft afspraken vastgelegd en kaders geformuleerd hoe te handelen als die situatie zich voordoet. Bij opkomst van minder dan zes brandweervrijwilligers beslist de bevelvoerder over de uitruk.

Uitrukken met minder dan vier personen op een TS is niet toegestaan. Bij uitruk met onderbezetting geeft de meldkamer of de officier van dienst de eenheid altijd handelingsperspectief mee. Tevens alarmeert de meldkamer dan een tweede voertuig. Bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) komt minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. Op het eerste voertuig is altijd een bevelvoerder aanwezig.

De veiligheidsregio beschikt over een risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) voor de operationele functie: de 'Warme RI&E 2015' met een bijbehorend plan van aanpak. Hierin zijn afspraken vastgelegd wat bij een onderbezette uitruk wel en niet is toegestaan tot het tweede voertuig ter plaatse is. Een arbodeskundige heeft de RI&E en het plan van aanpak getoetst. De veiligheidsregio heeft onveiligheidsgevoelens opgenomen in het medewerkerstevredenheidsonderzoek (hierna: MTO). Het omgaan met agressie en geweld maakt onderdeel uit van het standaard oefenprogramma.

De veiligheidsregio beschikt over voldoende TS6'en om de vereiste interregionale bijstand te kunnen leveren.

De veiligheidsregio heeft zicht op het aantal uitrukken met onder- of overbezetting, maar voert hierop geen analyse uit.



## Conclusies

De veiligheidsregio Fryslân voldoet aan de toetspunten 10, 12 en 13.

De veiligheidsregio voldoet niet aan toetspunt 9 (besluit over samenstelling basisbrandweereenheden), omdat het bestuur geen gemotiveerd besluit heeft genomen over de toepassing van variabele voertuigbezetting, terwijl op sommige momenten feitelijk wel wordt afgeweken van de standaardsamenstelling.

Toetspunt 11 (borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel) is voor verbetering vatbaar. Bij een onderbezette uitruk krijgt de bemanning wel handelingsperspectieven mee, maar het brandweerpersoneel wordt niet opgeleid en geoefend in het optreden met een onderbezette (variabele) voertuigbezetting.

Voor wat betreft toetspunt 14 (analyse van bereikte effecten) kan de veiligheidsregio zich nog verbeteren door een analyse uit te voeren op de gegevens over de uitruk met onder- of overbezetting.

Omdat de veiligheidsregio geen voorstellen tot verbetering of optimalisering heeft voorgelegd aan het bestuur blijft toetspunt 15 buiten beschouwing.

## Aanbevelingen

- Neem een gemotiveerd besluit over de (afwijkende) samenstelling van de basisbrandweereenheden.
- Zorg dat het brandweerpersoneel wordt opgeleid en geoefend in het optreden met een afwijkende (variabele) voertuigbezetting.
- Analyseer de resultaten van de inzetten waarbij sprake was van onderbezette uitruk om te kunnen beoordelen in hoeverre verdere verbetering of optimalisering noodzakelijk is.



## 1.3 Beschikbaarheid personeel

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweelieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op de toetspunten van dit onderwerp.

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp vier toetspunten. Deze hebben betrekking op:

**Tabel c.** Toetspunten beschikbaarheid personeel

Toetspunt	Deelonderwerp
16	Inzicht in beschikbaarheid op korte en langere termijn
17	Maatregelen bij (dreigende) tekorten
18	Analyse beschikbaarheid
19	Bestuursinformatie over beschikbaarheid

De veiligheidsregio Fryslân heeft onder de titel 'Wij zijn paraat' afspraken vastgelegd over de sterkte van de posten, inzicht in de beschikbaarheid, de voertuigbezetting, de tijdsaspecten en de verantwoordelijkheden. De beroepsposen in de veiligheidsregio werken met een rooster, de vrijwillige posten gaan uit van vrije instroom.

De ploegleider is verantwoordelijk voor de paraatheid van de post. Voor het verkrijgen van inzicht in de beschikbaarheid van vrijwilligers heeft de veiligheidsregio Fryslân de paraatheidssystemen 'Brandweerrooster' en 'Wiib'<sup>1</sup> in gebruik. 50 van de 65 kazernes maken momenteel gebruik van een van beide systemen. De veiligheidsregio wil de Precom-pagers<sup>2</sup> in de toekomst invoeren.

De meldkamer heeft door het principe van vrije instroom vooraf geen zicht op de paraatheid van de brandweereenheden, tenzij de post buiten dienst is gesteld. De meldkamer ziet na alarmering of de brandweereenheid kan uitrukken met voldoende mensen. De veiligheidsregio heeft - uitgaande van de vrijwillige bezetting voor alle posten – de verwachte beschikbaarheid in beeld gebracht in de dag- en in de avond/nacht/weekendsituatie. Dit biedt de veiligheidsregio de mogelijkheid hierop te anticiperen.

Voor de langere termijn heeft de veiligheidsregio een overzicht van de sterkte van de ploegen. De veiligheidsregio actualiseert deze overzichten elke vier maanden en koppelt deze aan de managementrapportages. Hiermee krijgt de veiligheidsregio

<sup>1</sup> 'Wie is inzetbaar brandweer' – systeem dat direct inzichtelijk maakt of de voertuigbezetting op orde is.

<sup>2</sup> Dit is een alarmontvanger die de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Regio's maken wisselend gebruik van deze mogelijkheden.





inzicht wanneer mensen de brandweer verlaten. Vervolgens stemt de veiligheidsregio de opleidingen hierop af.

Als sprake is van onderbezetting geeft de ploegleider dit door aan de officier van dienst en neemt vervolgens contact op met de meldkamer om de post buiten dienst te stellen of weer in dienst te melden. De veiligheidsregio heeft tevens geregeld dat er overlap is in de uitrukgebieden. Ook stimuleert de veiligheidsregio het inzetten bij andere posten, omdat woon-en werkplek verschillend kunnen zijn.

De veiligheidsregio Fryslân heeft per post inzicht in de gewenste personele bezetting en – op basis van de leeftijd – in de te verwachten uitstroom. De veiligheidsregio actualiseert deze overzichten periodiek. Op deze wijze heeft de veiligheidsregio een actueel overzicht van de bezetting en de verwachte ontwikkelingen van doorstroom en uitstroom. De veiligheidsregio stemt de werving en selectie hierop af.

De veiligheidsregio informeert het algemeen bestuur via bestuursrapportages op hoofdlijnen over de bezetting en de paraatheid. Tevens stelt de veiligheidsregio het bestuur op de hoogte van de vacatures en de resultaten van de werving.



# 2

## Inleiding

### 2.1 Inrichting van de repressieve brandweezorg

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: de Inspectie JenV) houdt toezicht op de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland. Een van de kerntaken binnen de brandweezorg betreft de repressieve brandweezorg, het daadwerkelijk optreden bij branden en hulpverleningen. Dit wordt in elke veiligheidsregio uitgevoerd door een (regionale) brandweer. De wijze waarop de veiligheidsregio's de repressieve brandweezorg hebben ingericht dient te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Die bestaat vooral uit de Wet veiligheidsregio's (hierna: de Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (hierna: het Bvr), maar ook uit de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Naast deze formele wetgeving zijn op de inrichting van de repressieve brandweezorg ook branche-afspraken en -normen van toepassing. Dit geheel vormt het kader waaraan moet worden voldaan.

De Inspectie JenV heeft van september 2016 tot en met mei 2017 onderzocht in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan deze wet- en regelgeving. De Inspectie spitst dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

Het Hoofd van de Inspectie JenV heeft het regiobeeld besproken met de voorzitter van de veiligheidsregio en de directeur veiligheidsregio.



## 2.2 Opbouw van het regiobeeld

De opbouw van het regiobeeld volgt de drie onderwerpen uit het onderzoek en de daarbij behorende toetspunten uit het toetsingskader (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

De Inspectie JenV beoordeelt per toetspunt in hoeverre de veiligheidsregio daaraan voldoet of invulling geeft en gebruikt hiervoor de bij het toetspunt beschreven 'norm' als referentie.

Elk hoofdstuk start met een korte inleiding op het onderwerp. Vervolgens geeft de Inspectie per toetspunt de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

## 2.3 Beschrijving van de brandweer Fryslân

Het verzorgingsgebied van de brandweer Fryslân ziet er als volgt uit:

**Afbeelding 1.** Kaart van de veiligheidsregio Fryslân met de brandweerposten  
(Bron: Jan-Willem van Aalst, [www.imergis.nl](http://www.imergis.nl))





### Het verzorgingsgebied

- Oppervlakte: 5.748,74 km<sup>2</sup>
  - Land: 3.341,70 km<sup>2</sup>
  - Water: 2.407,04 km<sup>2</sup>
- Aantal gemeenten: 24
- Aantal inwoners: 646.092 (bron: CBS 2015)
- Aantal objecten: 363.558 waarvan 300.392 met een woonfunctie.

### Karakter veiligheidsregio

Met een bevolkingsdichtheid van circa 194 inwoners per km<sup>2</sup> is Fryslân één van de dunst bevolkte provincies van Nederland. Fryslân heeft van oorsprong een agrarisch karakter. Er zijn veel plassen en meren. Fryslân heeft naast de uitgestrekte plattelandsgebieden verstedelijkte (oude)kernen met complexe binnensteden, waar juist veel mensen op een relatief klein oppervlakte samen leven. Het werkgebied bestaat voor circa 59% uit land, voor 30% uit water en voor 11% uit binnenwater.

### Regiospecifieke risico's

- Veelheid aan plassen en meren met waterrecreatie
- 12 VR-plichtige en PBZO-bedrijven
- Waddenzee
- Noordzee

### De brandweer Fryslân

De brandweer Fryslân bestaat uit ongeveer 1.170 brandweermannen en -vrouwen. Zij verrichten hun werkzaamheden vanuit 65 brandweerposten in de regio.



# 3

## Beoordeling van de veiligheidsregio

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie JenV de mate waarin de veiligheidsregio Fryslân voldoet aan de toetspunten uit het toetsingskader. Per toetspunt geeft de Inspectie de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

### 3.1 Opkomsttijden

#### 3.1.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de in de veiligheidsregio bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de redvoertuigen. Deze zijn gebaseerd op de tijdnormen uit het Bvr. Het bestuur heeft echter de bevoegdheid daarvan gemotiveerd af te wijken en andere opkomsttijden vast te stellen. In dat geval kijkt de Inspectie JenV in welke mate het bestuur rekening heeft gehouden met het brandrisicoprofiel en of het bestuur dit besluit op een zorgvuldige en ordentelijke wijze heeft genomen.

Vervolgens kijkt de Inspectie JenV naar de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre die overeenkomen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De veiligheidsregio dient te analyseren wat de oorzaak is van de verschillen en in hoeverre dit aanleiding geeft tot aanpassingen.



### 3.1.2 Beoordeling op de toetspunten

#### Toetspunt 1

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan

#### Beoordeling

Met een in maart 2013 vastgesteld dekkingsplan, dat in november 2016 is aangevuld met de motivering voor de afwijkingen, beschikt de veiligheidsregio Fryslân over een actueel dekkingsplan. Het dekkingsplan is gebaseerd op een actueel brandrisicoprofiel. De veiligheidsregio beschikt inmiddels over een nieuw dekkingsplan, dat ter vaststelling aan het bestuur is voorgelegd.

Het dekkingsplan is gebaseerd op het Incidentrisicoprofiel. Het brandrisicoprofiel maakt hiervan onderdeel uit.

#### Bevindingen

Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Fryslân heeft het huidige Dekkingsplan 1.0 op 27 maart 2013 vastgesteld. Voorafgaand hieraan zijn de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken. Het dekkingsplan is voor de regionalisering van de brandweer (1 januari 2014) vastgesteld en beschrijft de situatie van dat moment. De veiligheidsregio beschikt inmiddels over een nieuw dekkingsplan, dat ter vaststelling aan het bestuur is voorgelegd.

De veiligheidsregio gaat in het dekkingsplan uit van de indeling in objecten met de daarbij behorende tijdnormen uit het Besluit veiligheidsregio's (Bvr). De veiligheidsregio maakt voor het berekenen van de opkomsttijden gebruik gemaakt van het programma CARE en de gegevens uit de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (hierna: BAG). De berekende opkomsttijden wijken in 82% van de gevallen af van de tijdnormen uit het Bvr. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio heeft in september 2013 besloten om aan deze afwijkingen geen verdere motivering te koppelen in afwachting van nieuwe wetgeving, waarin de uitkomsten van het onderzoeksproject RemBrand zijn verwerkt.

Wegens het uitblijven van nieuwe wetgeving heeft het bestuur op 3 december 2015 de veiligheidsregio opdracht gegeven het Dekkingsplan 1.0 aan te vullen met een motivering voor de afwijkingen en daarmee het plan af te hechten. Het algemeen bestuur heeft op basis van de 'Rapportage afhechten dekkingsplan 1.0' de definitieve versie van het Dekkingsplan 1.0 in november 2016 vastgesteld.

Naast het hanteren van de objectsoorten en tijdnormen uit het Bvr maakt de veiligheidsregio gebruik van het Incidentrisicoprofiel, waarin alle brandweerincidenten in beeld zijn gebracht. Het betreft 'brand buiten', 'brand gebouw', 'technische hulpverlening', 'waterongevallen' en 'gevaarlijke stoffen'. Het brandrisicoprofiel is een onderdeel van dit incidentenrisicoprofiel.

Het bestuur heeft gelijktijdig met de opdracht voor de afhechting tevens de opdracht voor ontwikkelen van het Dekkingsplan 2.0 gegeven met als doel een efficiënte, effectieve en veilige repressieve organisatie. De veiligheidsregio heeft inmiddels het Dekkingsplan 2.0 afgerond en ter besluitvorming voorgelegd.



## Toetspunt 2

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel

### Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel. Een lijst met markante objecten maakt hiervan onderdeel uit.

### Bevindingen

De veiligheidsregio heeft voor het deel 'brand in gebouwen' van het Incidentrisicoprofiel 2016 gebruik gemaakt van de indeling in objecten conform het Bvr. Hiervoor heeft de veiligheidsregio aan de hand van de BAG-gegevens de frequenties van de incidenten en de locaties in beeld gebracht en in aanvulling hierop een verdiepende risicobeoordeling opgesteld voor brand in gebouwen.

In de bijlage van het rapport over de afhechting van het Dekkingsplan 1.0 zijn een lijst met alle markante objecten en de maatregelen per object opgenomen. De veiligheidsregio verstaat onder 'markante objecten' niet alleen alle bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen en de objecten die gebruiksvergunningplichtig zijn, maar ook de (nood)opvanglocaties voor asielzoekers van het COA en hotspots uit het incidentrisicoprofiel, zoals stadions en ondergrondse openbare parkeergarages met bebouwing erboven. De maatregelen voor de markante objecten zijn gebaseerd op de risico's uit het Incidentrisicoprofiel. Jaarlijks stelt de veiligheidsregio een risicoprofiel op waarvan de gebouwde omgeving deel uitmaakt.

## Toetspunt 3

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht (bijvoorbeeld in het dekkingsplan) van de berekende opkomsttijden van basisbrandweereenheden en redvoertuigen voor de objecten en objectsoorten

### Beoordeling

Het dekkingsplan bevat een overzicht van de locaties van de brandweerposten en de bijbehorende operationele grenzen. De veiligheidsregio heeft voor alle objecten de opkomsttijd berekend.

### Bevindingen

Het dekkingsplan bevat een overzicht van de locaties en de operationele grenzen van de kazernes. De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een regionaal overzicht van de berekende opkomsttijden. De veiligheidsregio heeft dit ook per gemeente zichtbaar gemaakt. Het overzicht is aan alle gemeenten toegezonden.

Het dekkingsplan bevat een grafische weergave van de berekende opkomsttijden per object. Voor het buiten de tijdnorm bereiken van het object heeft de veiligheidsregio onderscheid gemaakt in opkomsttijden tot 18 minuten en daarboven. Uit het overzicht blijkt dat bij 0,7% van alle objecten de berekende opkomsttijd langer is dan 18 minuten. Het dekkingsplan bevat tevens een matrix met de berekende opkomsttijden per objectsoort, afgezet tegen de tijdnorm.

Aanvullend hieraan verstrekt de veiligheidsregio het algemeen bestuur gegevens over dekking per gebied op basis van de streefwaarden uit het project RemBrand.



Zowel het huidige dekkingsplan als het nieuwe Dekkingsplan 2.0 besteden aandacht aan de interregionale samenwerking. De veiligheidsregio Fryslân kent interregionale operationele grenzen.

Het dekkingsplan 2.0 bevat tevens gegevens over het dekkingspercentage van de redvoertuigen.

#### **Toetspunt 4**

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de berekende overschrijdingen van de tijdnormen uit het Bvr

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio heeft voor het bestuur een overzicht opgesteld van de berekende overschrijdingen. Dit overzicht bevat zowel regionale gegevens als gegevens per gemeente.

#### **Bevindingen**

De bijlage van het dekkingsplan bevat een overzicht van de berekende overschrijdingen op de Bvr-tijdnormen per object. De veiligheidsregio heeft deze berekende overschrijdingen zowel regionaal als per gemeente grafisch weergegeven. Het bestuur heeft hiermee inzicht in de berekende overschrijdingen.

#### **Toetspunt 5**

Het bestuur besluit gemotiveerd tot acceptatie van de berekende overschrijdingen en/of stelt afwijkende opkomsttijden vast

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio heeft met het vaststellen van het dekkingsplan de overschrijdingen van de Bvr-tijdnormen geaccepteerd. Feitelijk stelt de veiligheidsregio hiermee afwijkende opkomsttijden vast. Tevens heeft de veiligheidsregio risicobeperkende maatregelen vastgesteld.

#### **Bevindingen**

Het bestuur heeft op 3 december 2015 besloten de veiligheidsregio opdracht te geven het Dekkingsplan 1.0 aan te vullen met een motivering van de overschrijdingen en daarmee het dekkingsplan af te hechten.

In de 'Rapportage afhechten Dekkingsplan 1.0' werkt de veiligheidsregio de motivering uit voor de objectsoorten uit het Bvr, waarbij voorzienbaar is dat de brandweer deze niet binnen de Bvr-tijdnormen kan bereiken. Hetzelfde is gedaan voor de objecten die anderszins zijn gedefinieerd, zoals 'woonfunctie voor verminderd zelfredzamen'. De veiligheidsregio heeft voor deze objecten aanvullende risicobeperkende maatregelen benoemd die de brandweer kan inzetten.

Voor de motivering heeft de veiligheidsregio gebruik gemaakt van de landelijke handreiking. De veiligheidsregio richt zich in de motivering op vier gebieden/objecttypen bij het inzetten van maatregelen. Het betreft:





1. hoog-risicogebieden, zoals oude binnensteden en gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen;
2. markante objecten;
3. objecten waar de brandweer theoretisch niet binnen 18 minuten aanwezig kan zijn;
4. overige gebieden.

Voorbeelden van maatregelen die de veiligheidsregio toepast zijn doelgroepgerichte voorlichting, inzet op Brandveilig Leven en brandpreventief advies en toezicht. Ook de operationele voorbereiding en de oefeningen ziet de veiligheidsregio als maatregelen in het kader van het verbeteren van de brandveiligheid.

Met het vaststellen van de afhechtingsrapportage en de daarin voorgestelde maatregelen heeft het bestuur de afwijking van de opkomsttijden uit het Bvr. geaccepteerd. Deze acceptatie vindt volgens de veiligheidsregio zijn grondslag in het feit dat Fryslân een overwegend landelijk, agrarisch karakter heeft met veel kleine dorpen. Hierdoor zijn de voorzieningen voor een deel van de inwoners op grotere afstand georganiseerd en daarmee zijn zij vertrouwd.

#### **Toetspunt 6**

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur overzicht(en) van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur aan de hand van gegevens uit het Gemeenschappelijk meldkamersysteem overzichten van de gerealiseerde opkomsttijden. De veiligheidsregio beschikt nog niet over gegevens over de voortgang van de risicobeperkende maatregelen.

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio registreert opkomsttijden op basis van de statustijden uit het Gemeenschappelijk meldkamersysteem. De veiligheidsregio rapporteert jaarlijks aan het bestuur in hoeveel procent van de uitrukken de brandweer ter plaatse was binnen de Bvr-tijdnormen. Daarnaast komen de opkomsttijden ook aan de orde in de voortgangsgesprekken met de burgemeesters.

Met het vaststellen van de afhechtingsrapportage in november 2016 heeft de veiligheidsregio risicobeperkende maatregelen genomen als aanvulling op de repressieve brandweertaak. De veiligheidsregio beschikt nog niet over gegevens over de voortgang hiervan.



### **Toetspunt 7**

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio voert (nog) geen analyse uit op de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen.

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio voert (nog) geen analyse uit op de feitelijke opkomsttijden en de genomen maatregelen.

### **Toetspunt 8**

Het bestuur besluit over de voorstellen tot verdere verbetering/optimalisering

#### **Beoordeling**

Omdat de veiligheidsregio geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering aan het bestuur heeft voorgelegd wordt dit toetspunt buiten beschouwing gelaten.

#### **Bevindingen**

Omdat de definitieve versie van het dekkingsplan pas in december 2016 is vastgesteld, heeft de veiligheidsregio het bestuur nog geen voorstellen tot verbetering of optimalisering kunnen voorleggen.



## 3.2 Samenstelling van basisbrandweereenheden

### 3.2.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden. Standaard bestaat deze uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen. Het bestuur heeft de bevoegdheid hiervan af te wijken, mits het bestuur daarvoor een duidelijke reden heeft. Indien wordt afgeweken moet het bestuur rekening houden met twee expliciet in het Bvr omschreven voorwaarden. Deze hebben betrekking op de brandweezorg aan de burger en op de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Bij de beoordeling of aan deze voorwaarden wordt voldaan betreft de Inspectie JenV ook de resultaten van de internet-enquête onder het brandweerpersoneel naar de veiligheidsgevoelens bij de verschillende samenstellingen van basisbrandweereenheden.

Indien een afwijkende samenstelling wordt toegepast is, naast de bepalingen uit het Bvr, ook het landelijk kader Uitruk op Maat (hierna: UoM) van toepassing. De Inspectie JenV beoordeelt of de veiligheidsregio zich houdt aan de bepalingen van deze brancherichtlijn.

Bij de toepassing van een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden dient de veiligheidsregio na enige tijd te evalueren in welke mate het beoogde doel van de toepassing daarvan is bereikt. Hierbij dient de veiligheidsregio ook de voorwaarden die het Bvr. verbindt aan de mogelijkheid tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden te betrekken. Uit de evaluatie dient te blijken of er aanleiding bestaat tot aanpassingen.

### 3.2.2 Beoordeling op de toetspunten

#### **Toetspunt 9**

Het bestuur neemt een gemotiveerd besluit over de samenstelling van basisbrandweereenheden indien wordt afgeweken van de standaardsamenstelling

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio gaat uit van de tankautospuiter, bemand met zes personen (hierna: TS6) als standaard basisbrandweereenheid. De veiligheidsregio heeft formeel nog geen variabele voertuigbezetting ingevoerd, maar erkent dat soms sprake is van onderbezetting of overbezetting. Daarmee is op die momenten feitelijk sprake van een afwijkende samenstelling van de voertuigbezetting. De veiligheidsregio heeft daarom afspraken vastgelegd en kaders geformuleerd hoe te handelen als die situatie zich voordoet. Bij opkomst van minder dan zes brandweervrijwilligers beslist de bevelvoerder over de uitruk. Uitrukken met minder dan vier personen op een TS is niet toegestaan. Bij uitruk met onderbezetting geeft de meldkamer of de officier van dienst de eenheid altijd handelingsperspectief mee. Daarnaast alarmeert de meldkamer altijd een tweede voertuig.



## Bevindingen

De veiligheidsregio gaat uit van de TS6 als standaard basisbrandweereenheid (bevelvoerder, chauffeur en vier manschappen). In de binnenstad rukt de brandweer bij een gebouwbrand standaard uit met twee TS6'en en een redvoertuig. De veiligheidsregio heeft formeel nog geen variabele voertuigbezetting ingevoerd. De beroepsbrandweermensen hebben wel interesse in het concept. De veiligheidsregio is voornemens het concept 'Uitruk op Maat' na het vaststellen van Dekkingsplan 2.0 op te pakken.

De veiligheidsregio erkent dat soms sprake is van onderbezetting of overbezetting. De veiligheidsregio heeft alle in het verleden gemaakte afspraken in de gemeenten geïnventariseerd en beoordeeld in hoeverre deze veilig en efficiënt zijn. In het document 'Wij zijn paraat' zijn deze afspraken expliciet gemaakt en heeft de veiligheidsregio kaders geformuleerd hoe om te gaan met onder- en overbezetting. Bij opkomst van minder dan zes brandweervrijwilligers beslist de bevelvoerder over de uitruk. Uitrukken met minder dan vier personen op een TS is niet toegestaan. Als er geen bevelvoerder aanwezig is neemt de ploeg contact op met de meldkamer om de Officier van Dienst te laten alarmeren. De Officier van Dienst beslist dan over de verdere uitruk.

Als de situatie zich voordoet dat de brandweer genoodzaakt is onderbezet uit te rukken geeft de meldkamer of de officier van dienst de eenheid altijd handelingsperspectief mee. Dit handelingsperspectief vindt zijn basis in het landelijk kader 'Uitruk op Maat'. Daarnaast alarmeert de meldkamer altijd een tweede voertuig.

De gemaakte afspraken in 'Wij zijn paraat' vragen volgens de veiligheidsregio een verdere uitwerking in alarmeringsvoorstellen, inzetprocedures, opleidingen en oefeningen. In de implementatiefase van het Dekkingsplan 2.0 wil de veiligheidsregio deze uitwerking projectmatig oppakken.

### Toetspunt 10

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden tast het niveau van brandweezorg aan de burgers niet aan

### Beoordeling

Bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. Op het eerste voertuig is altijd een bevelvoerder aanwezig.

## Bevindingen

De veiligheidsregio houdt bij alle inzetten vast aan een standaard basisbrandweereenheid van zes man. Slechts in uitzonderlijke gevallen van onderbezetting kan er met minder bezetting worden uitgerukt, maar er wordt dan wel altijd dubbel gealarmeerd.

Bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. Op het eerste voertuig is altijd een bevelvoerder aanwezig.



### **Toetspunt 11**

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio beschikt over een 'Warme RI&E 2015' met een bijbehorend plan van aanpak. Hierin zijn afspraken vastgelegd wat bij een onderbezette uitruk wel en niet is toegestaan tot het tweede voertuig ter plaatse is. Een arbo-deskundige heeft de RI&E en het plan van aanpak getoetst.

De veiligheidsregio heeft onveiligheidsgevoelens opgenomen in het MTO. Het omgaan met agressie en geweld maakt onderdeel uit van het standaard oefenprogramma.

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio heeft in de Warme RI&E 2015 en in het bijbehorende plan van aanpak afspraken vastgelegd wat men bij een onderbezette uitruk wel en niet mag doen tot het tweede voertuig ter plaatse is. In het bij de RI&E behorende plan van aanpak staan tevens adviezen opgenomen hoe hier in de praktijk mee om te gaan. Een arbo-deskundige heeft de RI&E en het plan van aanpak getoetst.

De veiligheidsregio heeft het veiligheidsgevoel opgenomen als onderwerp in het MTO. Er is in de veiligheidsregio ook een vertrouwenspersoon beschikbaar. De veiligheidsregio stimuleert de medewerkers om voorvallen te melden. In het MTO zijn volgens de veiligheidsregio geen meldingen gemaakt van onveilige situaties. Sinds kort beschikt de veiligheidsregio over een functionaris die de veiligheid bij branden en (bijna) ongelukken onderzoekt.

Het omgaan met agressie en geweld zit standaard in de opleidingen van de veiligheidsregio Fryslân. In de veiligheidsregio komt agressie en geweld tegen brandweerpersoneel niet of nauwelijks voor. In de RI&E staat vermeld dat 75.3% van het personeel aangeeft te weten hoe te moeten handelen in het geval van agressieve of gewelddadige bejegening tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Aangezien de veiligheidsregio niet met afwijkende voertuigbezetting werkt wordt voor deze veiligheidsregio dit onderdeel van de personeelsenquête buiten beschouwing gelaten.



### **Toetspunt 12**

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de afspraken omtrent het leveren van interregionale bijstand

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio beschikt over voldoende TS6'en om de vereiste interregionale bijstand te kunnen leveren.

#### **Bevindingen**

Als de veiligheidsregio bijstand levert wordt hiervoor altijd een TS6 ingezet. Alle 65 kazernes in de veiligheidsregio beschikken ten minste over een TS6.

### **Toetspunt 13**

De veiligheidsregio heeft inzicht in de bereikte resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio heeft zicht op het aantal uitrukken met onder- of overbezetting.

#### **Bevindingen**

Hoewel de veiligheidsregio geen besluit heeft genomen tot invoering van variabele voertuigbezetting, kan het in de praktijk voorkomen dat de brandweer uitrukt met onder- of overbezetting. De veiligheidsregio heeft zicht op het aantal uitrukken. De bestuursrapportages en de jaarverslagen bevatten hierover geen gegevens.

### **Toetspunt 14**

De veiligheidsregio analyseert de resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering hiervan

#### **Beoordeling**

De veiligheidsregio voert geen analyse uit op de gegevens over de uitrukken met onder- of overbezetting.

#### **Bevindingen**

Hoewel de veiligheidsregio wel een overzicht heeft van het aantal uitrukken met onder- of overbezetting, wordt hierop geen analyse uitgevoerd.



### **Toetspunt 15**

Het bestuur besluit over voorstellen tot verbetering/optimalisering

#### **Beoordeling**

Omdat de veiligheidsregio geen voorstellen tot verbetering of optimalisering heeft voorgelegd aan het bestuur blijft dit toetspunt buiten beschouwing.

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio heeft het bestuur geen voorstellen tot verbetering of optimalisering voorgelegd.



## 3.3 Beschikbaarheid brandweerpersoneel

### 3.3.1 Inleiding

De Inspectie JenV onderzoekt voor dit onderwerp vooral de wijze waarop de veiligheidsregio borgt dat er te allen tijde voldoende brandweermensen beschikbaar zijn om uit te kunnen rukken als dat nodig is. Vooral waar sprake is van van huis opkomende vrijwilligers blijkt dat problemen op te kunnen leveren.

Waar het vroeger voldoende was om een groot aantal brandweermensen te alarmeren in geval van brand en er dan ook altijd voldoende opkwamen naar de post, is dat de laatste jaren onder druk komen staan. Dit brengt de noodzaak met zich mee dat de veiligheidsregio inzicht moet hebben in het aantal beschikbare brandweelieden, zowel in actuele omstandigheden als in de ontwikkelingen daarin op langere termijn.

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweelieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op deze toetspunten.

### 3.3.2 Bevindingen

#### Toetspunt 16

De veiligheidsregio heeft inzicht in de beschikbare medewerkers op korte en lange termijn

#### Bevindingen

De veiligheidsregio Fryslân heeft onder de titel 'Wij zijn paraat' afspraken vastgelegd over de sterkte van de posten, inzicht in de beschikbaarheid, de voertuigbezetting, de tijdsaspecten en de verantwoordelijkheden.

De beroepsposen in de veiligheidsregio werken met een rooster. Het uitgangspunt bij de paraatheid van de vrijwillige posten is dat de veiligheidsregio ernaar streeft de beschikbaarheid van de brandweervrijwilligers inzichtelijk te hebben om daarmee de paraatheid zoveel mogelijk te kunnen borgen. Bij opkomst op basis van vrije instroom rekent de veiligheidsregio een brandweervrijwilliger er niet op af als hij niet beschikbaar is.

De ploegleider is verantwoordelijk voor de paraatheid van de post. Dit is vastgelegd in 'Paraatheid 1.0'. Voor het verkrijgen van inzicht in de beschikbaarheid van vrijwilligers heeft de veiligheidsregio Fryslân de paraatheidssystemen 'Brandweerrooster' en 'Wiib'<sup>3</sup> in gebruik. De veiligheidsregio heeft ervoor gekozen om de posten te stimuleren hiervan gebruik te maken, maar dit niet als verplichting op te leggen. 50 van de 65 kazernes maken momenteel gebruik van een van beide systemen. De posten die (nog) niet over een systeem beschikken inventariseren de

<sup>3</sup> 'Wie is inzetbaar brandweer' – systeem dat direct inzichtelijk maakt of de voertuigbezetting op orde is.





daadwerkelijke paraatheid veelal via andere kanalen zoals WhatsApp-groepen. De veiligheidsregio wil de Precom-pagers<sup>4</sup> in de toekomst invoeren. Dit is ook opgenomen in het Dekkingsplan 2.0.

Meerdere posten die op basis van vrije instroom zijn ingericht werken met een ploegensysteem. Enerzijds verhogen zij hiermee de paraatheid en anderzijds weet de vrijwilliger wanneer hij dienst heeft. Daardoor blijven volgens de veiligheidsregio de belasting acceptabel en de motivatie hoog. Om de paraatheid te waarborgen roept de veiligheidsregio meer vrijwilligers op dan in eerste aanleg voor een voertuig of taak nodig zijn.

De meldkamer heeft door het principe van vrije instroom vooraf geen zicht op de paraatheid van de brandweereenheden, tenzij de post buiten dienst is gesteld. De meldkamer ziet na alarmering of de brandweereenheid kan uitrukken met voldoende mensen. De veiligheidsregio heeft - uitgaande van de vrijwillige bezetting voor alle posten - de verwachte beschikbaarheid in beeld gebracht in de dag- en in de avond/nacht/weekendsituatie. Dit biedt de veiligheidsregio de mogelijkheid hierop te anticiperen.

Voor de langere termijn heeft de veiligheidsregio een overzicht van de sterkte van de ploegen. De veiligheidsregio actualiseert deze overzichten elke vier maanden en koppelt deze aan de managementrapportages. Hiermee krijgt de veiligheidsregio inzicht wanneer mensen de brandweer verlaten. Vervolgens stemt de veiligheidsregio de opleidingen hierop af.

### **Toetspunt 17**

De veiligheidsregio neemt maatregelen bij (dreigende) acute problemen in de beschikbaarheid van personeel

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio heeft in Paraatheid 1.0 vastgelegd wat er moet gebeuren als sprake is van onderbezetting. De ploegleider geeft de onderbezetting door aan de officier van dienst. De ploegleider neemt vervolgens contact op met de meldkamer om de post uit de dienst te halen of weer in dienst te melden. De veiligheidsregio geeft aan dat het niet vaak voorkomt dat de posten niet op sterkte zijn.

De veiligheidsregio wil de vrijwilligheid in stand houden door de mogelijkheid te bieden dat posten buiten dienst kunnen worden gesteld. In verband hiermee heeft de veiligheidsregio geregeld dat er overlap is in de uitrukgebieden. Dit heeft volgens de veiligheidsregio een positieve uitwerking gehad. Was het vroeger zo dat posten onderbezetting stil hielden, momenteel is men daar open over, zodat de veiligheidsregio maatregelen kan treffen.

Een andere maatregel die de veiligheidsregio stimuleert is het inzetten bij andere posten, omdat woon-en werkplek verschillend kunnen zijn. In tegenstelling tot het verleden kiezen steeds meer vrijwilligers ervoor ingezet te worden in de plaats waar

<sup>4</sup> Dit is een alarmontvanger die de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Regio's maken wisselend gebruik van deze mogelijkheden.



zij werken. De enige voorwaarde die de veiligheidsregio hieraan stelt is dat zij daar dan ook moeten deelnemen aan het oefenen.

### **Toetspunt 18**

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid gedurende langere tijd om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering daarvan

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio Fryslân heeft per post inzicht in de gewenste personele bezetting en – op basis van de leeftijd – in de te verwachten uitstroom. De veiligheidsregio actualiseert deze overzichten periodiek. Op deze wijze heeft de veiligheidsregio een actueel overzicht van de bezetting en de verwachte ontwikkelingen van doorstroom en uitstroom. De veiligheidsregio stemt de werving en selectie hierop af. Hoewel er in de veiligheidsregio nog voldoende animo is voor de brandweer constateert de veiligheidsregio wel dat mensen korter in dienst zijn dan vroeger. De veiligheidsregio houdt hier in de werving ook rekening mee.

Het Dekkingsplan 2.0 geeft daarnaast andere maatregelen aan om de beschikbaarheid van voldoende brandweermensen te garanderen. Het gaat dan om 24-uursbezetting, dagbezetting, kazernering, ploegensysteem en/of consignatie.

### **Toetspunt 19**

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de feitelijke beschikbaarheid van het personeel gedurende het jaar en de genomen maatregelen bij problemen daarin

#### **Bevindingen**

De veiligheidsregio informeert het algemeen bestuur via bestuursrapportages op hoofdlijnen over de stand van zaken met betrekking tot bezetting en paraatheid. De veiligheidsregio nam ook in het jaarverslag 2015 op hoe de veiligheidsregio om wil gaan met het borgen van de paraatheid en het voorkomen van en aanpakken van (mogelijke) knelpunten. Tevens stelt de veiligheidsregio het bestuur op de hoogte van de vacatures en de resultaten van de werving.

De veiligheidsregio beschikt momenteel over onvoldoende budget voor de opleidingen die nodig zijn om de paraatheid te garanderen. Het bestuur is akkoord gegaan met overschrijding van het budget om de paraatheid op peil te houden.



# I

## Bijlage Enquête brandweerpersoneel

Het repressief optreden van de brandweer bevat per definitie een bepaalde mate van onveiligheid. Het is aan de werkgevers, de veiligheidsregio's, om de veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk te beperken en het brandweerpersoneel adequaat te informeren en voor te bereiden op onveilige situaties in het werk door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Dit is een algemene verplichting vanuit de Arbeidsomstandighedenwet.

Indien een veiligheidsregio wil besluiten tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden, mag zij daarbij geen afbreuk doen aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Dit is als nadrukkelijke voorwaarde opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's. Deels kan dit worden bereikt door middel van objectief te beoordelen acties, zoals een deugdelijke risico-inventarisatie en -evaluatie en maatregelen om de geconstateerde risico's te beperken. Echter, ook de veiligheidsgevoelens van deze mensen spelen hierin een belangrijke rol. Om daarop zicht te krijgen heeft de Inspectie JenV een internet-enquête uitgezet onder het gehele brandweerpersoneel in alle veiligheidsregio's dat dienst doet op een basisbrandweereenheid. Niet alleen onder de brandweermensen die daadwerkelijk dienst doen op een afwijkend samengestelde basisbrandweereenheid, maar ook onder hen die daarmee (nog) geen ervaring hebben.

De vragen in de internet-enquête hebben betrekking op:

- Algemene gegevens, zoals leeftijd en dienstjaren en of de respondent beroepsmatig of als vrijwilliger aan de brandweer verbonden is.
- De soort voertuigen waarmee de respondent uitrukt (TS6, TS4, TS2/SIE).
- Of de respondent een speciale opleiding of oefening heeft genoten als hij/zij uitrukt met een ander voertuig dan de TS6 en hoe deze die opleiding en oefening waardeert.
- Of de respondent zich in het algemeen veilig voelt bij zijn/haar repressieve werkzaamheden.
- Of de respondent zich wel eens onveilig heeft gevoeld, of hij/zij dat gemeld heeft en wat er met die melding is gedaan.
- Een aantal stellingen over de veiligheid bij repressief optreden.

De Inspectie JenV analyseert een aantal van de gevraagde gegevens op regionaal niveau en andere gegevens op landelijk niveau. De gegevens die beïnvloed worden door specifieke regionale omstandigheden (door de wijze van organiseren van de repressieve organisatie) zijn in dit regiobeeld weergegeven.



### **Algemene gegevens**

- De enquête is uitgezet onder 1170 medewerkers.
- 337 medewerkers hebben de enquête ingevuld, dit is een respons van 29%.
- 315 (94%) van de respondenten doen vooral dienst op een TS6.
- 21 (6%) van de respondenten doen vooral dienst op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting (TSFlex). Dit aantal respondenten is zodanig klein dat zij niet als afzonderlijke groep behandeld worden.
- 310 (92%) van de respondenten zijn vrijwilliger en 27 (8%) zijn beroeps.

### **Opleiding en oefening voor het optreden met een afwijkende voertuigbezetting**

Aangezien de veiligheidsregio niet met afwijkende voertuigbezetting werkt wordt voor deze veiligheidsregio dit onderdeel van de enquête buiten beschouwing gelaten.

### **Vinden de respondenten optreden met een afwijkende voertuigbezetting onveiliger dan met een TS6?**

- 46 (14%) van de 337 respondenten geven aan dat zij het optreden met minder dan 6 personen niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 216 (64%) geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6n;
- 73 (22%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

### **Veiligheid heeft de hoogste prioriteit binnen onze organisatie**

- 300 (89%) van de medewerkers zijn het eens met deze stelling.



# II

## Bijlage Afkortingen

### Afkorting

BAG  
Bvr  
Inspectie JenV  
MTO  
OR  
RI&E  
TS  
UoM  
VB  
VRF  
Wvr

### Betekenis

Basisregistratie Adressen en Gebouwen  
Besluit veiligheidsregio's  
Inspectie Justitie en Veiligheid  
Medewerkerstevredenheidsonderzoek  
Ondernemingsraad  
Risico-inventarisatie en -evaluatie  
Tankautospuut  
Uitruk op Maat  
Veiligheidsberaad  
Veiligheidsregio Fryslân  
Wet veiligheidsregio's



### **Missie Inspectie Justitie en Veiligheid**

*De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.*

#### **Dit is een uitgave van:**

Inspectie Justitie en Veiligheid  
Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag  
[Contactformulier](#) | [www.inspectievenj.nl](http://www.inspectievenj.nl)

November 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.  
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,  
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*